

GI-DEC-DS-154/04/

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) w związku z art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Burmistrza Miasta (...), na odmowę udostępnienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w (...) – Inspektorat w (...), danych osobowych Pani A, oraz osób wspólnie z nią zamieszkujących,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Burmistrza Miasta (...), na odmowę udostępnienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w (...) – Inspektorat w (...) (zwany dalej ZUS), danych osobowych Pani A. Burmistrz Miasta poinformował, że w dniu 30 października 2003 r. Urząd Miasta wznowił postępowanie w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego dla gospodarstwa domowego Pani A. Przedmiotowe postępowanie miało na celu sprawdzenie wiarygodności danych zawartych w deklaracji o dochodach załączonej do wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wobec faktu, że Pani A odmówiła przedłożenia stosownych dokumentów z ZUS, Urząd Miasta zwrócił się bezpośrednio do ZUS Inspektorat w (...), w trybie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), o udostępnienie informacji, czy ww. lub osoby wspólnie z nią zamieszkujące korzystały ze świadczeń przyznawanych przez ZUS. Jako podstawę prawną udostępnienia przedmiotowych danych wskazano art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.). Jak wynika z dalszej treści skargi,

w piśmie z dnia 17 grudnia 2003 r. oraz z dnia 22 stycznia 2004 r. ZUS odmówił Urzędowi Miasta udostępnienia żądanych danych, wskazując iż brak jest podstawy prawnej do ich udostępnienia.

W toku postępowania wyjaśniającego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, działając na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w celu uzyskania wyjaśnień w niniejszej sprawie.

W piśmie z dnia 5 kwietnia 2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych potwierdził, iż odmówił Urzędowi Miasta udostępnienia danych Pani A „w zakresie osiągniętych przez nią oraz pozostałych członków gospodarstwa domowego dochodów z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych”. ZUS, powołując się na art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, wskazał, że przepis wskazany przez Urząd Miasta we wniosku o udostępnienie danych dotyczy wyłącznie uprawnień pracownika przeprowadzającego wywiad środowiskowy do pozyskiwania informacji od wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego o stanie majątkowym. ZUS poinformował ponadto, iż Urząd Miasta nie jest podmiotem uprawnionym do otrzymania informacji z kont ubezpieczonych, bowiem podmioty takie zostały wskazane w art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.) i należą do nich: sądy, prokuratury, organy kontroli skarbowej, organy podatkowe, komornicy sądowi, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie oraz Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych. Ponadto, w ocenie ZUS, Burmistrz Miasta nie wykazał bezpośredniego związku między żądanymi informacjami, „a ciążącym na Urzędzie obowiązkiem weryfikacji oświadczeń o stanie majątkowym złożonym przez Panią A”. Do wyjaśnień dołączono kopie wniosków Urzędu Miasta o udostępnienie danych osobowych Pani A i osób wspólnie z nią zamieszkujących z dnia 4 grudnia 2003 r. oraz z dnia 6 stycznia 2004 r., w których jako cel pozyskania danych wskazano konieczność sprawdzenia wiarygodności informacji zawartych w deklaracji o dochodach złożonej przez Panią A.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zebranego w sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Stosownie do art. 7 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, zbiór danych jest to każdy posiadający strukturę zestaw danych o charakterze osobowym, dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest rozproszony lub podzielony funkcjonalnie. Mając na uwadze stan prawny obowiązujący w dniu złożenia przez Urząd Miasta wniosku o udostępnienie danych należy wskazać, że przesłanki legalności przetwarzania, w tym udostępniania, danych osobowych zostały określone w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Zgodnie z pkt 2 powołanego przepisu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy

zezwalają na to przepisy prawa. Stosownie do art. 29 ust. 1 ustawy, w przypadku udostępniania danych osobowych w celach innych niż włączenie do zbioru, administrator danych, o którym mowa w art. 3 ust. 1, udostępnia posiadane w zbiorze dane osobom lub podmiotom uprawnionym do ich otrzymania na mocy przepisów prawa. Dane osobowe, z wyłączeniem danych, o których mowa w art. 27 ust. 1, mogą być także udostępnione w celach innych niż włączenie do zbioru, innym osobom i podmiotom niż wymienione w ust. 1, jeżeli w sposób wiarygodny uzasadnią potrzebę posiadania tych danych, a ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane dotyczą (art. 29 ust. 2 ustawy).

W myśl art. 7 ust. 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, upoważniony przez burmistrza pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy może żądać od wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego złożenia oświadczenia o stanie majątkowym. Odmowa złożenia oświadczenia stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego. Dodać również należy, że na żądanie organu przyznającego dodatek mieszkaniowy osoba pobierająca dodatek jest obowiązana udostępnić dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wykazanych w deklaracji, o której mowa w ust. 1. W myśl natomiast art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego mogą być udostępnione sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, komornikom sądowym, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przedstawionych powyżej przepisów prawa należy stwierdzić, że art. 29 ustawy o ochronie danych osobowych ma zastosowanie jedynie w przypadku udostępnienia danych osobowych w celach innych niż włączenie do zbioru. Natomiast z wyjaśnień Burmistrza Miasta wynika, iż dane osobowe Pani A i osób wspólnie z nią zamieszkujących były przetwarzane w związku z prowadzonym przez Burmistrza, w ramach ustawowo przyznanych mu kompetencji, postępowaniem o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Zatem nie miało uzasadnienia złożenie przez Burmistrza wniosku o udostępnienie danych w trybie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie danych osobowych i udostępnienie na jego podstawie danych osobowych Pani A i osób wspólnie z nią zamieszkujących, bowiem dane gromadzone w aktach postępowań administracyjnych są przetwarzane w zbiorze danych osobowych, w rozumieniu art. 7 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

W związku z powyższym, w przedmiotowej sprawie należało rozważyć, czy zachodziła przesłanka udostępnienia danych określona w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, tj. czy zezwalały na to przepisy prawa. Zgodnie jednak z art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podmiotami, którym ZUS jest obowiązany udostępnić dane osobowe ubezpieczonych są wyłącznie sądy, prokuratury, organy kontroli skarbowej, organy

podatkowe, komornicy sądowi, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie oraz Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych. Należy podkreślić, iż dane osobowe ubezpieczonych, jako dane objęte tajemnicą ubezpieczeniową są chronione w sposób szczególny, dlatego też katalog podmiotów upoważnionych do pozyskania przedmiotowych danych jest katalogiem zamkniętym. Dodać należy, iż enumeratywne wskazanie podmiotów, którym mogą być udostępnione dane ubezpieczonych ma na celu zabezpieczenie przedmiotowych danych przed udostępnieniem ich osobom nieupoważnionym. Zatem w świetle art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, brak jest podstawy prawnej do udostępnienia tych danych organowi przyznającemu dodatki mieszkaniowe, bowiem podmiot taki nie został wymieniony w powołanym wyżej przepisie. Nie można natomiast uznać, iż podstawą prawną udostępnienia przez ZUS Burmistrzowi danych osobowych osób ubezpieczonych jest art. 7 ust. 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, na co powołuje się Burmistrz we wniosku o udostępnienie danych. Wskazany przepis zawiera bowiem uprawnienie pracowników socjalnych do żądania od wnioskodawcy, tj. od osoby ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy, oświadczenia o stanie majątkowym, nie zaś od innych osób bądź podmiotów. Burmistrz może również zażądać od osoby ubiegającej się o przyznanie dodatku mieszkaniowego złożenia dokumentów potwierdzających wysokość dochodów wykazanych w deklaracji o dochodach. Stosownie bowiem do art. 7 ust. 13 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, na żądanie organu przyznającego dodatek mieszkaniowy osoba pobierająca dodatek jest obowiązana udostępnić dokumenty potwierdzające wysokość dochodów wykazanych w deklaracji, o której mowa w ust. 1. Dodać również należy, że przedstawienie stosownych dokumentów leży w interesie osoby ubiegającej się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, gdyż w przypadku odmowy ich złożenia, Burmistrz, działając na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, może wydać decyzję o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego. Nie znajduje natomiast uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa wniosek Burmistrza o udostępnienie przez ZUS danych dotyczących dochodów osoby ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy oraz osób wspólnie z nią zamieszkujących, bowiem jak wskazano wyżej, katalog podmiotów, którym przedmiotowe dane mogą być udostępnione został ściśle określony w art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, i nie ma wśród wymienionych tam podmiotów organów przyznających dodatki mieszkaniowe.

W konsekwencji należy uznać, iż ZUS odmawiając Burmistrzowi Miasta udostępnienia danych osobowych Pani A oraz osób wspólnie z nią zamieszkujących nie naruszył ustawy o ochronie danych osobowych, bowiem brak było podstawy prawnej do udostępnienia przedmiotowych danych.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).